

Asia: VN/20657/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain 2 §:n muuttamisesta ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

AKI-liitot ry kunnioittavasti lausuu opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavaa:

Valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetussa laissa (430/2015, rahoituslaki) on säädetty valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle hautaustoimeen, väestökirjanpitoon sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimistojen ylläpitoon liittyviin laissa säädettyihin tehtäviin. Rahoituslain muuttaminen siten, että kirkolle säädettyjen yhteiskunnallisten tehtävien hoidosta maksettavan rahoituksen indeksikorotusta rajoitetaan vuosina 2024–2027 yhdellä prosenttiyksiköllä, on omiaan heikentämään palveluja, jotka kirkko järjestää yhteiskunnassa yleisesti kaikille. Erityisesti leikkaus kohdistuu hautaustoimeen, johon käytetään noin 92 % kirkon saamasta valtionrahoituksesta.

Rahoituslain esitöissä (HE 250/2014 vp, s. 10) on lähdetty siitä, että valtionrahoitus kattaisi 80 prosenttia kirkolle annettujen yhteiskunnallisten tehtävien kokonaisrahoituksesta. Vuonna 2022 valtionrahoitus, 118 856 000, riitti kuitenkin kattamaan vain 74 % mainittujen tehtävien kustannuksista, jotka olivat yhteensä noin 160 616 000 euroa. Hautaustoimen maksuilla, noin 34 671 000 eurolla, katettiin mainittujen tehtävien kustannuksista vajaa 22 %. Seurakunnat joutuivat tämän vuoksi kanavoimaan vain kirkon jäsenten maksamasta kirkollisverosta lähes 6,5 miljoonaa euroa kirkon yhteiskunnallisista tehtävistä aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

Jotta seurakunnat voivat kattaa kirkolle annettujen yhteiskunnallisten tehtävien hoitamisesta johtuvat kustannukset, niiden on joko nostettava hautaustoimen maksuja ja/tai kattaa kuluja yhä enenevässä määrin ainoastaan kirkon jäsenten maksamilla kirkollisverovarolla. Molemmat ovat huonoja vaihtoehtoja. Painetta hautaustoimen maksujen korottamiseen on edellä mainitun

rahoitusvajeen vuoksi jo nyt yli 18 %, ja valtionrahoituksen indeksikorotuksen leikkaaminen lisää painetta hautaustoimen maksamiseksi entisestään. Kirkollisverovarojen kanavoiminen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin puolestaan on sekä perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuuden että 11 §:ssä säädetyn uskonnonvapauden vastaista.

Kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin käytettävät varat ovat pois kirkon lakisääteisen perustehtävän, kuten monenlaisen tärkeän auttamis- ja kohtaamistyön, toteuttamisesta. Kirkon henkilöstön määrä on vuodesta 2011 alkaen vähentynyt noin 1 %:n vuodessa. Pelkästään sillä, että valtionrahoitus ei vastaa 80 %:a kirkon yhteiskunnallisten tehtävien kustannuksista, vaan ainoastaan 74 %:a, tarkoittaa noin 150–200 työntekijän vajeusta kirkon perustehtävien hoidossa. Indeksijarrun säätäminen kiihdyttää tätä kehitystä ja heikentää kirkon perustehtävien hoitoa entisestään.

AKI-liitot ry katsoo, että hallituksen tulee luopua indeksijarrun säätämisestä kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin annettavaan valtionrahoitukseen. Rahoitusta tulee päinvastoin lisätä niin, että se kattaa rahoituksen alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti 80 % kirkon yhteiskunnallisten tehtävien kustannuksista. Mikäli hallitus ei ole tähän valmis, sen on syytä ryhtyä selvittämään kirkon yhteiskunnallisten tehtävien siirtämistä valtion itsensä järjestämisvastuulle.

Junni Jussi
AKI-liitot ry